

Αξιολόγηση Προγράμματος

«Ένας Μαθητής – Ένας Υπολογιστής»

**Πιλοτική Εφαρμογή του Προγράμματος στο
Α΄ Δημοτικό Σχολείο Αποστόλου Λουκά στο Κολόσσι
(Ιούλιος 2013)**

1. Ταυτότητα της Έρευνας

Σκοπός της έρευνας ήταν η αξιολόγηση της πιλοτικής εφαρμογής του Προγράμματος «Ένας Μαθητής¹ – Ένας Υπολογιστής», όπως αυτό έχει εφαρμοστεί κατά την περίοδο 2011-2013, σε μια τάξη στο Δημοτικό Σχολείο Αποστόλου Λουκά στο Κολόσσι. Η εφαρμογή του Προγράμματος υλοποιήθηκε με την υποστήριξη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου. Το Πρόγραμμα αξιοποίησε ένα μοντέλο χρήσης φορητών υπολογιστών, σύμφωνα με το οποίο κάθε μαθητής έχει δικό του προσωπικό φορητό υπολογιστή στο σχολείο, τον οποίο μεταφέρει καθημερινά στο σπίτι.

Η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε μεταξύ Οκτωβρίου 2012 και Μαΐου 2013 και εστιάστηκε σε τέσσερις άξονες: (α) στην επίδραση του Προγράμματος στις τεχνικές δεξιότητες των μαθητών, (β) στην αποδοχή του Προγράμματος και την υποστήριξη της εφαρμογής του από τους γονείς, (γ) στις στάσεις και απόψεις όλων των εμπλεκόμενων (μαθητών, γονιών, εκπαιδευτικών) ως προς την επίδραση του Προγράμματος στη μάθηση, στην επίδοση και στη συμπεριφορά των μαθητών και (δ) στις όποιες δυσκολίες και προκλήσεις αντιμετώπισαν οι εμπλεκόμενοι.

¹ Η λέξη «μαθητής» υποδηλώνει άτομα και των δύο φύλων.

2. Μεθοδολογία - Αποτελέσματα

2.1. Δείγμα

Τον πληθυσμό της έρευνας αποτέλεσαν τα 21 παιδιά (7 μαθήτριες και 14 μαθητές) της Δ' τάξης του Α' Δημοτικού σχολείου Κολοσσίου, τα οποία συμμετείχαν στο Πρόγραμμα από τη σχολική χρονιά 2011-2012. Στην αξιολόγηση του Προγράμματος συμμετείχαν οι 39 γονείς/κηδεμόνες των μαθητών της Δ' τάξης (20 γυναίκες και 19 άντρες). Στην αξιολόγηση του Προγράμματος συμμετείχαν, επίσης, οι δύο εκπαιδευτικοί που είχαν τη μεγαλύτερη εμπλοκή στο Πρόγραμμα. Ουσιαστικότερη εμπλοκή στο Πρόγραμμα είχε μια εκπαιδευτικός, η οποία κατά τη διάρκεια των δύο ετών δίδασκε τη μεγάλη πλειοψηφία των μαθημάτων στην εν λόγω τάξη.

2.2. Εργαλεία

Για την υλοποίηση των στόχων της αξιολόγησης σχεδιάστηκε ένα πλαίσιο αξιολόγησης, στη βάση συλλογής και ανάλυσης τόσο ποσοτικών όσο και ποιοτικών δεδομένων. Σε αυτό το πλαίσιο αναπτύχθηκε μια σειρά από εργαλεία, στα οποία περιλαμβάνονταν: (α) ερωτηματολόγιο μαθητή, (β) ερωτηματολόγιο γονέα, (γ) ερωτηματολόγιο εκπαιδευτικού, (δ) πρωτόκολλο ημιδομημένων συνεντεύξεων με γονείς και (ε) πρωτόκολλο ημιδομημένων συνεντεύξεων με εκπαιδευτικούς. Το ερωτηματολόγιο μαθητή συμπληρώθηκε από όλους τους μαθητές της τάξης που συμμετείχε στο Πρόγραμμα, ενώ το ερωτηματολόγιο γονέα από όλους τους γονείς των μαθητών της τάξης. Το ερωτηματολόγιο εκπαιδευτικού συμπληρώθηκε από τις δύο εκπαιδευτικούς που δίδασκαν κατά τη διάρκεια των δύο ετών στη συγκεκριμένη τάξη. Οι δύο εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν ενεργά στο Πρόγραμμα κλήθηκαν να συμμετάσχουν στη συνέχεια σε ατομικές συνεντεύξεις. Παράλληλα, έγινε με τυχαία δειγματοληψία επιλογή έξι γονιών, οι οποίοι συμμετείχαν σε αντίστοιχες ατομικές ημιδομημένες συνεντεύξεις.

2.3. Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του Προγράμματος έδειξαν ότι:

(α) οι μαθητές, οι γονείς τους και οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στο Πρόγραμμα συμπερίζονται την άποψη ότι το Πρόγραμμα έχει συμβάλει δραστικά στην ανάπτυξη των τεχνικών δεξιοτήτων των μαθητών στη χρήση λογισμικών, μέσων επικοινωνίας και του διαδικτύου. Παραδείγματα της ανάπτυξης αυτής υπάρχουν διάχυτα σε μια πληθώρα εργασιών που έχουν υλοποιήσει οι μαθητές. Να σημειωθεί ότι η χρήση εξειδικευμένων λογισμικών στο πλαίσιο συγκεκριμένων μαθημάτων ήταν περιορισμένη.

(β) Οι απόψεις γονιών και εκπαιδευτικών συγκλίνουν στο ότι το Πρόγραμμα συνέβαλε στην ανάπτυξη των μαθησιακών δεξιοτήτων των μαθητών στη διερεύνηση, επικοινωνία και τεκμηρίωση. Ως προς αυτή την επίτευξη συνέβαλε καταλυτικά η υλοποίηση διαφόρων εργασιών τύπου πρότζεκτ, τις οποίες αξιοποίησε πολύ δημιουργικά η εκπαιδευτικός της τάξης. Αυτή η εμπλοκή βοήθησε τους μαθητές να αναπτύξουν δεξιότητες διερεύνησης και άντλησης πηγών από το διαδίκτυο, δεξιότητες αξιολόγησης και διερεύνησης της αξιοπιστίας διαφόρων πηγών, δεξιότητες κριτικής επικοινωνίας και συνεργασίας σε ομάδες με συμμαθητές τους και με μαθητές από άλλα σχολεία.

(γ) Ο βαθμός αποδοχής και υποστήριξης του Προγράμματος από τους γονείς ήταν πολύ ικανοποιητικός και βοήθησε δραστικά στην επιτυχή υλοποίηση του Προγράμματος. Επιπλέον, καλύτερη και πιο ολοκληρωμένη ενημέρωση των γονιών για τις αρχές και τη φιλοσοφία του Προγράμματος και τη σχέση του Προγράμματος με την επίτευξη των στόχων του Αναλυτικού Προγράμματος θα βοηθούσε στην περαιτέρω ενεργή εμπλοκή των γονιών.

(δ) Τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι γονείς αντιμετώπισαν αρκετές δυσκολίες, ειδικότερα στην αρχή της υλοποίησης του Προγράμματος. Ήταν όμως σε μεγάλο βαθμό διάχυτος ο ενθουσιασμός και η ικανοποίησή τους για την υλοποίηση του προγράμματος. Οι δυσκολίες των γονιών επικεντρώθηκαν κυρίως στις απαιτούμενες τεχνικές δεξιότητες και στην επιμόρφωση, ενώ οι αντίστοιχες δυσκολίες και προκλήσεις για την εκπαιδευτικό εστιάστηκαν στην απουσία εκπαιδευτικού υλικού και συνεχούς επιμόρφωσης.

3. Συμπεράσματα – Συζήτηση

Η εφαρμογή του Προγράμματος «Ένας Μαθητής – Ένας Υπολογιστής» ήταν επιτυχής και τα αξιολογικά αποτελέσματα από την εφαρμογή του Προγράμματος μπορούν να αξιοποιηθούν στην πιθανή συνέχιση και επέκτασή του. Σε αυτό το πλαίσιο είναι σημαντικό να ληφθεί πρώτα μια σειρά μέτρων, ώστε να διασφαλίζεται η όσον το δυνατόν καλύτερη εφαρμογή και επέκταση του Προγράμματος. Μεταξύ άλλων, είναι σημαντικό να προηγηθεί η ανάπτυξη κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού, το οποίο να αξιοποιεί τα ειδικά χαρακτηριστικά και πλεονεκτήματα του Προγράμματος, αλλά και των θετικών στοιχείων του Προγράμματος στο πλαίσιο του Αναλυτικού Προγράμματος. Μια δεύτερη σημαντική προϋπόθεση για την επιτυχή επέκταση του Προγράμματος είναι η συνεχής επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και των γονιών που θα συμμετέχουν στο Πρόγραμμα. Προτείνεται, τέλος, όπως διερευνηθούν τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα άλλων μορφών υλοποίησης του Προγράμματος (π.χ. η χρήση φορητών οθονών αφής (tablets)) στην περίπτωση επανάληψης και επέκτασης του Προγράμματος, καθώς επίσης και η διερεύνηση της υλοποίησης του Προγράμματος σε μαθητές μεγαλύτερης ή/και μικρότερης ηλικιακής ομάδας.

4. Επικοινωνία

Δρ Νικόλας Μουσουλίδης, mousoulides.n@cyearn.pi.ac.cy

Δρ Μοδεστίνα Μοδέστου, modestou.m@cyearn.pi.ac.cy